

การหาประสิทธิภาพแบบจำลองการทำนายระดับความอ้วน

จากพฤติกรรมการกิน และสภาพร่างกาย

[ธัญชนก กิ่งปรุ]¹ [สุชาร์ตน์ กองฉลาด]² [ศรัณยพร ฉิมกุล]³ [น้ำทิพย์ บวรอารักษ์สกุล]⁴ [ณัฏพล ชูผล]⁵

และ[พิชญสินี กิจวัฒนาถาวร]⁶

[Thanchanok Kingpru]¹, [Sucharat Kongchalart]², [Saranyaporn Chimkun]³ [Namthip Bovornaraksakun]⁴

[Natchapol Choopol]⁵ and [Pitchayasini Kitwatthanathawon]⁶

สำนักวิทยาศาสตร์และศิลปดิจิทัล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

[B6501297@g.sut.ac.th]¹, [SucharatKongchalart@gmail.com]² [saranyaporn4616@gmail.com]³

[B6530990@g.sut.ac.th]⁴ [sahapol1608@gmail.com]⁵ and [pichak@sut.ac.th]⁶

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบจำลองการทำนายทำนายระดับความอ้วนจากพฤติกรรมการกิน และสภาพร่างกาย โดยใช้อัลกอริทึมเหมือนข้อมูล ได้แก่ โครงข่ายประสาทเทียม, พอเรสต์แบบสุ่ม, วิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น, นาอ์ฟเบย์, และต้นไม้ตัดสินใจ และเปรียบเทียบประสิทธิภาพของแบบจำลองด้วยวิธี 10-Fold Cross Validation โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือโปรแกรม WEKA , IBM SPSS statistics 26 และ RapidMiner Studio และชุดข้อมูลเป็นข้อมูลสำหรับการประมาณระดับโรคอ้วนในบุคคลจากประเทศเม็กซิโก เปรู และโคลัมเบีย โดยพิจารณาจากพฤติกรรมการกิน และสภาพร่างกายของพวกเขา ข้อมูลประกอบด้วยจำนวน 2111 ชุดข้อมูล 17 คุณลักษณะ ผลการวิจัยพบว่า...

คำสำคัญ: [แบบจำลอง] [เหมือนข้อมูล] [การทำนาย] [ระดับความอ้วน] [พฤติกรรมการกิน] [สภาพร่างกาย]

บทนำ

ประชากรที่ป่วยเป็นโรคอ้วนเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วทั่วโลก ซึ่งโรคอ้วน คือ ภาวะที่ร่างกายมีการสะสมไขมันมากเกินไปจนกว่าปกติหรือมากเกินไปที่ร่างกายจะเผาผลาญ จึงสะสมพลังงานที่เหลือเอาไว้ในรูปของไขมันตามอวัยวะต่าง ๆ อาจมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพ และเป็นสาเหตุของการเกิดโรคเรื้อรังต่าง ๆ ตามมาสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคอ้วน แบ่งออกเป็น ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ซึ่งส่วนใหญ่แล้วผู้ที่เป็นโรคอ้วน มักมีสาเหตุจากปัจจัยภายนอก เพราะมีพฤติกรรมมารับประทานที่ตามใจตนเอง จนทำให้รับประทานเกินความต้องการของร่างกาย จากผลการศึกษาของสหพันธ์โรคอ้วน World Obesity Federation ซึ่งเป็นองค์กรในสังกัดองค์การอนามัยโลกหรือ WHO ระบุว่า ปัจจุบันประชากรโลกที่มีภาวะน้ำหนักเกินหรือเป็นโรคอ้วนมีจำนวนประมาณ 2,600 ล้านคนหรือ 38% ของจำนวนประชากรโลกทั้งหมด 8,000 ล้านคน องค์การอนามัยโลก หรือ WHO พบว่า 1 ใน 3 ของประชากรที่เป็นโรคอ้วน หรือประมาณกว่า 600 ล้านคน มีอาการป่วยจากสาเหตุของโรคอ้วน เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง หลอดเลือดหัวใจ หลอดเลือดสมอง และรวมถึงมะเร็งบางชนิด ทางสหพันธ์โรคอ้วน ได้คาดว่า ในปี 2035 ตัวเลขจะเพิ่มขึ้นเป็นมากกว่า 4,000 ล้านคน หรือ 51% ของจำนวนประชากรโลกทั้งหมด และสัดส่วนประชากรที่มีภาวะอ้วนรุนแรงจะเพิ่มจากจาก 1 คนต่อประชากร 7 คนในปัจจุบัน เป็น 1 คนต่อประชากร 4 คนในปี 2035 ประชากรโลกเกินครึ่งจะมีภาวะน้ำหนักเกินมาตรฐาน และโรคอ้วน หากรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ไม่แก้ไขปัญหานี้อย่างเร่งด่วน ผศ.พญ.ศานิต วิชานศวกุล อาจารย์ประจำหน่วยโภชนศาสตร์ ภาควิชาอายุรศาสตร์โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ กล่าวว่า อ้วนเป็นโรคที่ป้องกันได้ และควรได้รับการรักษาก่อนจะมีภาวะแทรกซ้อนจากโรคต่าง ๆ ไม่เฉพาะคนไข้ ครอบครัว ระบบสาธารณสุขต้องเข้ามาช่วยเหลืการรักษาตั้งแต่เนิ่น จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญในการนำทฤษฎีการทำเหมืองข้อมูล (Data Mining) ซึ่งเป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อค้นหารูปแบบ และความสัมพันธ์ที่ซ่อนอยู่ในชุดข้อมูลนั้น ๆ และในปัจจุบันการทำเหมืองข้อมูลได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในงานหลายประเภท เช่น การพยากรณ์ผู้ป่วยเพื่อพยากรณ์การณการอุบัติของโรคต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่อพยากรณ์หรือคาดการณ์โอกาสการเกิดโรคอ้วนโดยสร้างแบบจำลองสำหรับการคาดการณ์ระดับความอ้วนจากพฤติกรรมกรกิน และสภาพร่างกาย และเปรียบเทียบประสิทธิภาพของเทคนิคการการทำเหมืองข้อมูล งานวิจัยนี้ได้ใช้เทคนิคการทำเหมืองข้อมูลที่หลากหลายเพื่อพยากรณ์ และเปรียบเทียบประสิทธิภาพของเทคนิคการทำเหมืองข้อมูล ซึ่งเทคนิคที่จะนำมาใช้ 5 เทคนิค ได้แก่ เทคนิคการเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning) คือวิธีการเรียนรู้แบบอัตโนมัติด้วยการ เลียนแบบการทำงานของโครงข่ายประสาทของมนุษย์ (Neurons) โดยนำระบบโครงข่ายประสาท (Neural Network) มาซ้อนกัน หลายชั้น (Layer) และทำการเรียนรู้ข้อมูลตัวอย่าง ซึ่งข้อมูล ดังกล่าวจะถูกนำไปใช้ในการตรวจจับรูปแบบ (Pattern) หรือจัดหมวดหมู่ข้อมูล (Classify the Data), เทคนิคต้นไม้ตัดสินใจ (Decision Tree) เป็นเทคนิคหนึ่งของการทำเหมืองข้อมูลสำหรับการจำแนกข้อมูล (Classification Rules) โดยเป็นการนำข้อมูลมาสร้างแบบจำลองพยากรณ์เพื่อการทำนายหรือการจำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ โดยมีโครงสร้างในลักษณะที่เป็นต้นไม้ (Sinsomboonthong, 2015) โครงสร้าง

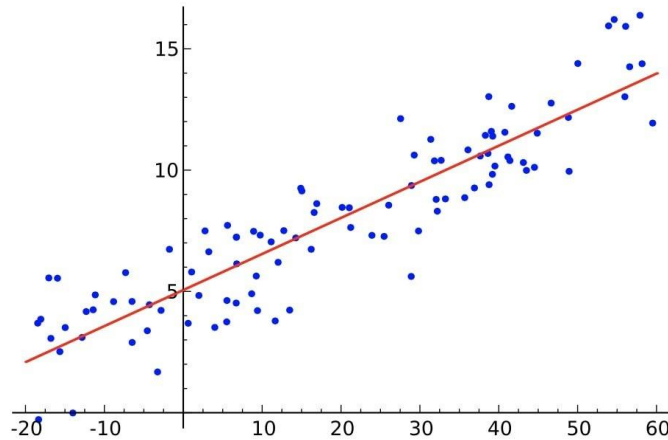
ของต้นไม้ตัดสินใจประกอบด้วยโหนดราก (Root Node) กิ่ง (Branch) และโหนดใบ (Leaf Node), เทคนิคฟอเรสต์แบบสุ่ม (Random Forest) มีหลักการคือการเทรนแบบจำลองที่เหมือนกันหลาย ๆ ครั้ง (หลาย Instance) บนข้อมูลชุดเดียวกัน โดยแต่ละครั้งของการเทรนจะเลือกส่วนของข้อมูลที่เทรนไม่เหมือนกัน แล้วเอาการตัดสินใจของแบบจำลองเหล่านั้นมาโหวตกันว่า Class ไหนถูกเลือกมากที่สุด, เทคนิคนาอิวเบย์ (Naïve Bayes) หรือการเรียนรู้แบบเบย์สเป็นวิธีการเรียนรู้ที่อาศัยความน่าจะเป็นตามทฤษฎีของเบย์ส (Bayes' Theorem) เป็นขั้นตอนวิธีในการจำแนกข้อมูลโดยการเรียนรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อนำมาสร้างเงื่อนไขการจำแนกข้อมูลใหม่ (Suwanco et al., 2017) เหมาะกับการณีของเซตตัวอย่างที่มีจำนวนมาก และลักษณะของตัวอย่างไม่ขึ้นต่อกัน, การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น (Linear Regression) คือการนำเอาข้อมูลหรือตัวแปรมาหาความสัมพันธ์กันโดยความสัมพันธ์ของข้อมูลจะออกมาในรูปแบบของการเรียงกันเป็นเส้นตรงหรือใกล้เคียง ผู้วิจัยได้นำเทคนิคที่กล่าวไปข้างต้นนี้ในการสร้างแบบจำลองเพื่อคาดการณ์ระดับความอ้วนจากพฤติกรรมการกิน และสภาพร่างกาย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. สร้างแบบจำลองเพื่อคาดการณ์ระดับความอ้วนจากพฤติกรรมการกิน และสภาพร่างกาย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

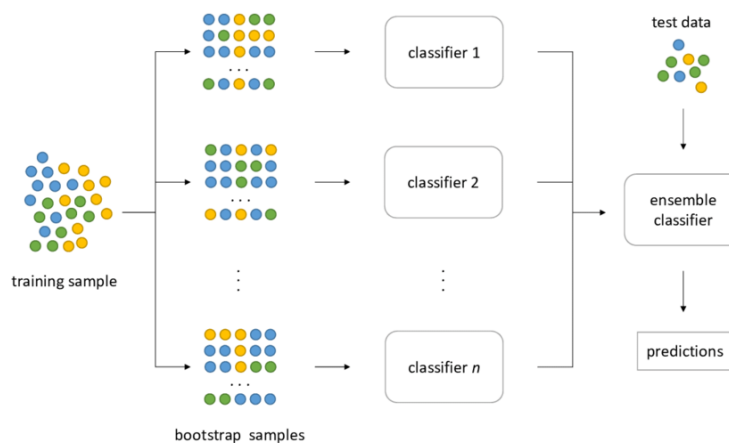
การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น (Linear Regression) เกิดจากการรวมกันของคำ 2 คำได้แก่ Linear ที่แปลว่าเส้นตรง และ Regression ที่แปลว่าการถดถอย ซึ่งถ้าจะให้เข้าใจง่ายก็คือการนำเอาข้อมูลหรือตัวแปรมาหาความสัมพันธ์กันโดยความสัมพันธ์ของข้อมูลจะออกมาในรูปแบบของการเรียงกันเป็นเส้นตรงหรือใกล้เคียง ความสัมพันธ์ที่ได้กล่าวมานั้นคือการหาค่าสหสัมพันธ์หรือ Correlation นั้นเองโดยค่า Correlation หรือ “r” ยิ่งค่ามีความเข้าใกล้ 1 หรือ -1 กำลังจะบ่งบอกว่าค่าความสัมพันธ์ของข้อมูลนั้นยังมีความสัมพันธ์ในรูปแบบเส้นตรง (Linear) แต่ถ้าค่า “r” เข้าใกล้ 0 จะบ่งบอกว่าความสัมพันธ์ของข้อมูลเหล่านั้นไม่ได้อยู่ในรูปแบบเส้นตรง (Non-linear) Linear Regression สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทโดยจะแบ่งตามจำนวนตัวแปรอิสระที่จะมาเป็นตัวกำหนดค่าตัวแปรตามหรือค่า Y ได้แก่ Simple Linear Regression เป็นสมการเชิงเส้นที่มีตัวแปรอิสระหรือตัวแปร X มากำหนดตัวแปรตามหรือค่า Y แค่เพียงตัวแปรเดียวโดยสมการจะมีรูปแบบเหมือนกับที่ยกตัวอย่างไปข้างต้น เนื่องจากมีตัวแปรอิสระแค่เพียงตัวเดียวที่ส่งผลกระทบต่อค่า Y ทำให้สมการที่ได้ไม่มีความซับซ้อนในการแปลความหมาย และ Multiple Linear Regression เป็นสมการเชิงเส้นที่มีตัวแปรอิสระหรือตัวแปร X มากกว่า 1 ตัวมาเป็นตัวกำหนดตัวแปรตามหรือค่า Y ความหมายคือมีหลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อค่าที่เราให้ความสนใจทำให้การแปลความหมายของสมการมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 : การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น (Linear Regression)

หมายเหตุจาก <https://www.unite.ai/th/simple-linear-regression-in-the-field-of-data-science/>

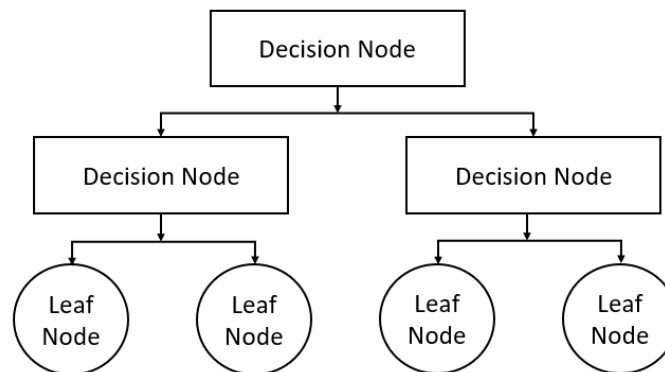
เทคนิคฟอเรสต์แบบสุ่ม (Random Forest) เป็นอัลกอริทึมประเภทหนึ่งของอัลกอริทึมต้นไม้ตัดสินใจที่มีลักษณะแบบ Unpruned หรือ Regression Trees ซึ่งถูกสร้างขึ้นโดยการสุ่มเลือกตัวอย่างข้อมูล. หลักการของ Random Forest คือการสร้าง model จาก Decision Tree หลาย ๆ model (ตั้งแต่ 10 model ถึงมากกว่า 1000 model) โดยแต่ละ model จะได้รับ data set ที่ไม่เหมือนกันซึ่งเป็น subset ของ data set ทั้งหมด. เมื่อทำการ prediction, แต่ละ Decision Tree ทำการ prediction แต่ละตัว และคำนวณผล prediction ด้วยการ vote output ที่ถูกเลือกโดย Decision Tree มากที่สุด หรือหาค่าเฉลี่ยจาก output ของแต่ละ Decision Tree (ในกรณี regression) ดังตัวอย่างในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 : เทคนิคฟอเรสต์แบบสุ่ม (Random Forest)

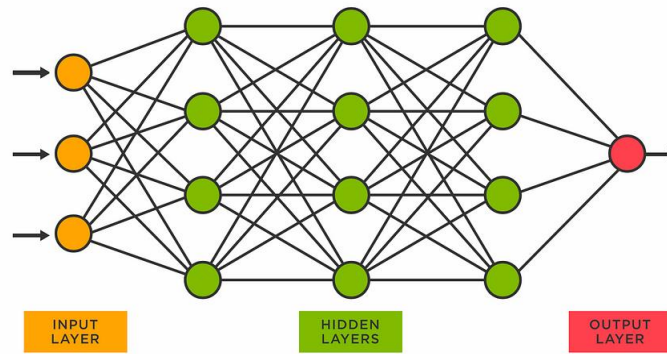
หมายเหตุจาก <https://medium.com/analytics-vidhya/lets-talk-about-random-forests-524ae1138d8b>

เทคนิคต้นไม้ตัดสินใจ (Decision Tree) เป็นอัลกอริทึมที่ใช้วิธีการแตกแขนงจากโหนดราก (Root Node) เป็นโหนดภายใน (Branch Node) แตกออกไปตามเงื่อนไขหรือข้อมูล จนไปสู่โหนดใบ (Leaf Node) เป็นแบบจำลองที่มีการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่สนใจกับผลสรุปที่อาจเกิดขึ้นจากค่าของเหตุการณ์ (Jones, 2008) โหนดภายในของต้นไม้ตัดสินใจจะประกอบเป็นคุณลักษณะของข้อมูล ซึ่งเมื่อสอดคล้องกับข้อมูลใด ๆ ก็จะใช้คุณลักษณะนั้นเป็นตัวตัดสินใจว่าข้อมูลจะไปทิศทางใด โหนดภายในจะแตกกิ่งเป็นจำนวนเท่ากับจำนวนค่าของคุณลักษณะในโหนดภายใน และสุดท้ายคือ โหนดใบ เป็นกลุ่มผลลัพธ์ในการจำแนกประเภทข้อมูล ผลลัพธ์ที่ได้สามารถแปลงเป็นกฎ (Rule) ได้ การสร้างจะเริ่มต้นที่โหนดรากเป็นอันดับแรกก่อนจะดำเนินการพิจารณา โหนดใบ และกิ่งก้านที่แตกแขนงต่อไป โดยต้องคำนวณหาข้อมูลที่เหมาะสมที่จะเป็น โหนดราก ซึ่งพิจารณาจากค่า Information Gain ที่มากที่สุด ที่ได้จากการคำนวณค่า Entropy เพื่อให้การจำแนก และแยกแยะข้อมูลให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันมากที่สุด หลังจากที่ได้โหนดรากแล้วก็จะสร้าง Decision Tree ในลำดับต่อไป จนกระทั่งได้ Decision Tree ที่สมบูรณ์ ดังตัวอย่างในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 : เทคนิคต้นไม้ตัดสินใจ (Decision Tree)

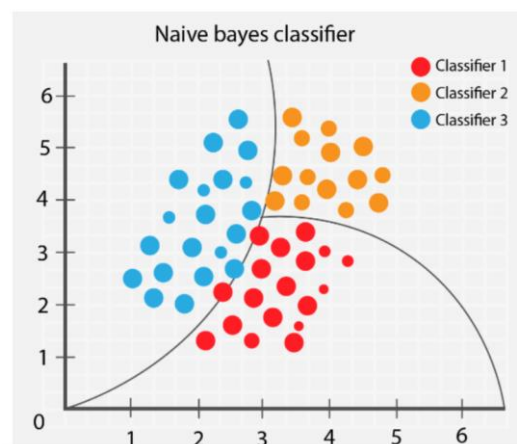
เทคนิคการเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning) เป็นเทคนิคในกลุ่มโครงข่ายประสาทเทียม (Artificial Neural Network: ANN) ที่มีโครงสร้างขนาดใหญ่ประกอบด้วยนิวรอน และชั้นซ่อนจำนวนมาก เป็นอัลกอริทึมที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อการเรียนรู้ของเครื่องจักร แต่ระดับ Hidden Layer ของการเรียนรู้เชิงลึกมีมากกว่า ANN ซึ่งแต่ละเลเยอร์จะเปรียบเสมือนประกอบด้วยเซลล์ประสาท (Neural) จำนวนมากที่มีหน้าที่ในการประมวลผล โดยเลเยอร์แรกสุดท้ายจะทำหน้าที่ในการรับข้อมูล (Input Layer) และส่งข้อมูลที่ประมวลผลเสร็จแล้วไปยังเลเยอร์สุดท้าย (Output Layer) การส่งข้อมูลแบบนี้มีข้อดีคือแต่ละเลเยอร์อาจทำให้มีค่าถ่วงน้ำหนัก (Weight) ค่าความเอนเอียงของข้อมูล (Bias) และวิธีการประมวลผลทางคณิตศาสตร์ (Activation Function) เป็นอิสระต่อกันถ้าป้อนข้อมูลเข้าไปให้กับแบบจำลองมากเท่าไร แต่ละเลเยอร์ก็จะสามารถสกัดคุณลักษณะที่มีความซับซ้อนมากขึ้นทำให้ระบบสามารถตัดสินใจได้ใกล้เคียงกับมนุษย์มากยิ่งขึ้น (สมศักดิ์ ศรีสวการย์ และ สมัย ศรีสว, 2563) ดังตัวอย่างในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 : เทคนิคในกลุ่มโครงข่ายประสาทเทียม (Artificial Neural Network: ANN)

หมายเหตุ. จาก <https://medium.com/mit-6-s089-intro-to-quantum-computing/quantum-neural-networks-7b5bc469d984>

เทคนิคนาอิวเบย์ (Naïve Bayes) เป็นเทคนิคที่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็นตามกฎของเบย์ (Bayes' Theorem) (รุ่งโรจน์ บุญมา และ นิเวศ จิระวิจิตชัย, 2562) เพื่อหาสมมติฐานใดน่าจะถูกต้องที่สุด โดยใช้ความรู้ก่อนหน้า (Prior Knowledge) ได้แก่ ความน่าจะเป็นก่อนหน้าสำหรับสมมติฐานหนึ่ง ๆ ร่วมกับข้อมูล เช่น ความน่าจะเป็นที่สังเกตได้สำหรับสมมติฐานหนึ่ง ๆ เพื่อหาสมมติฐานที่ดีที่สุด การเรียนรู้แบบเบย์อาศัยหลักการของการคำนวณความน่าจะเป็นของแต่ละสมมติฐาน ในที่นี้คือคลาสเป้าหมายหรือผลลัพธ์การทำนายโดยการเรียนรู้แบบเบย์เป็นการเรียนรู้เพิ่มเติม เนื่องจากตัวอย่างใหม่ที่ได้มาถูกนำมาปรับเปลี่ยนการแจกแจงซึ่งมีผลต่อการเพิ่มหรือลดความน่าจะเป็นทำให้มีการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป วิธีการนี้แบบจำลองจะถูกปรับเปลี่ยนไปตามตัวอย่างใหม่ที่ได้โดยผนวกกับความรู้เดิมที่มี ซึ่งการทำนายค่าคลาสเป้าหมายของตัวอย่างใช้ความน่าจะเป็นมากที่สุดของทุกสมมติฐานจากทฤษฎีของเบย์ เราสามารถคำนวณความน่าจะเป็นของสมมติฐานต่าง ๆ ดังตัวอย่างในภาพที่ 5

ภาพที่ 5 : เทคนิคนาอิวเบย์ (Naïve Bayes)

หมายเหตุ. จาก <https://www.analyticsvidhya.com/blog/2022/03/building-naive-bayes-classifier-from-scratch-to-perform-sentiment-analysis/>

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุภาพร บรรดาศักดิ์, เบญญาภา ศรีสว่าง, และสุภาวดี ทองคำ (สุภาพร, เบญญาภา และสุภาวดี, 2559) ศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเป็นโรคข้อเข่าเสื่อม โดยจากการศึกษาพบว่าอัลกอริทึม Naive byes มีประสิทธิภาพค่าความถูกต้อง เท่ากับ 92.1466 %, 99.7382 % อัลกอริทึม Sequential Minimal Optimization (SMO) มีประสิทธิภาพค่าความถูกต้องเท่ากับ 87.4346 %, 99.7382 % อัลกอริทึม Decision Tree (J48) มีประสิทธิภาพค่าความ ถูกต้องเท่ากับ 74.3455 %, 99.4764 % อัลกอริทึม Neural network มีประสิทธิภาพค่าความถูกต้องเท่ากับ 89,0052 %, 98,9529 % จะเห็นได้ ว่าอัลกอริทึม Naive byes มีประสิทธิภาพค่าความถูกต้องสูงที่สุด และมีการพยากรณ์ที่เที่ยงตรงสามารถนำไปใช้วิเคราะห์ความเสี่ยงคัดกรองผู้ ที่เสี่ยงต่อการเป็นโรคข้อเข่าเสื่อมได้เป็นอย่างดี

นพรัตน์ นนทศิริ, ราตรี มนัสศิลา, และกริช สมกันธา (นพรัตน์, ราตรี และกริช, 2564) ได้สร้างแบบจำลองการจำแนกข้อมูลเพื่อวินิจฉัยความเสี่ยงการเป็นโรคเบาหวานจาก ผลการเปรียบเทียบพบว่า วิธีต้นไม้ตัดสินใจให้ค่าประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีค่าความถูกต้อง 93.73% วิธีนาอิวเบย์ค่าความถูกต้อง 88.92% วิธีความใกล้เคียงกันที่สุด และวิธีซัพพอร์ตเวกเตอร์แมชชีนค่าความถูกต้อง 86.97% และ 86.13% ตามลำดับ จะพบว่า วิธีต้นไม้ตัดสินใจมีประสิทธิภาพในการสร้าง แบบจำลองมากที่สุดเมื่อเทียบกับวิธีที่ใช้เปรียบเทียบร่วมกัน เนื่องจากเป็นวิธีที่ไม่มีการแจกแจงหรือไม่ใช้พารามิเตอร์ซึ่งไม่ได้ ขึ้นอยู่กับสมมติฐานการแจกแจงความน่าจะเป็น อีกทั้งสามารถจัดการกับข้อมูลที่มีมิติสูงได้อย่างแม่นยำ เหมาะสมที่จะนำแบบ จำลองไปพัฒนาระบบจำแนกข้อมูลเพื่อวินิจฉัยความเสี่ยงการเป็นโรคเบาหวาน ทางารแพทย์ในการวินิจฉัยความเสี่ยงการเป็นโรคเบาหวานต่อไป เพื่อเป็นแนวทางในการสนับสนุนการตัดสินใจ

นงเยาว์ ในอรุณ (นงเยาว์, 2564) ได้สร้างแบบจำลองการทำนายความเสี่ยงโรคหัวใจ และหลอดเลือดโดยใช้อัลกอริทึมเหมืองข้อมูล พบว่าแบบจำลองที่มีประสิทธิภาพการทำนายดีที่สุดคือ แบบจำลองโครงข่ายประสาทเทียมพร้อมการเลือกคุณสมบัติ มีค่าความถูกต้อง 99.29% และต่ำสุดคือ แบบจำลองต้นไม้ตัดสินใจ มีค่าความถูกต้อง 70.39%

สุรวัชร ศรีเปารยะ, สายชล สิ้นสมบุญทอง (สุรวัชร, สายชล, 2560) ได้เปรียบเทียบประสิทธิภาพของวิธีการจำแนกกลุ่ม โดยเลือกใช้วิธีความใกล้เคียงกันมากที่สุด เพื่อวัดประสิทธิภาพการจำแนกกลุ่มโดยใช้ข้อมูลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังของโรงพยาบาลอโศก ประเทศอินเดีย จากการเปรียบเทียบประสิทธิภาพวิธีการจำแนกกลุ่มผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง โดยเปรียบเทียบจากค่าความถูกต้อง และค่าความคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย วิธีการจำแนกกลุ่มที่มีประสิทธิภาพการจำแนกดีที่สุดคือ วิธีต้นไม้ตัดสินใจ ซึ่งให้ค่าความ ถูกต้อง คือ 100 % และค่าความคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ยคือ 0.0059

เบญจกัศ จงหมื่นไวย (เบญจกัศ, 2558) ได้เปรียบเทียบปัจจัยข้อมูลผู้สูงอายุ (เพศ อายุ และโรคประจำตัว) ซึ่งโรคประจำตัว ผู้สูงอายุสามารถจัดกลุ่ม พบว่า แบบจำลอง Decision Tree ร้อยละค่าความถูกต้อง

ของการทำนายเท่ากับ 8.56% และ 91.43% เป็นค่าจริง แบบจำลอง Naïve Bayes ซึ่งพบว่า ร้อยละค่าความถูกต้องของการทำนายเท่ากับ 10.27 % และ 89.72 % เป็นค่าจริง ดังนั้น การวัดประสิทธิภาพการทางานค่าทำนายของผู้สูงอายุพบผู้สูงอายุที่ไม่มีโรคประจำตัวมากกว่าผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัวถึงร้อยละ 70.20 % และแบบจำลองที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุในกลุ่มนี้คือ Decision Tree

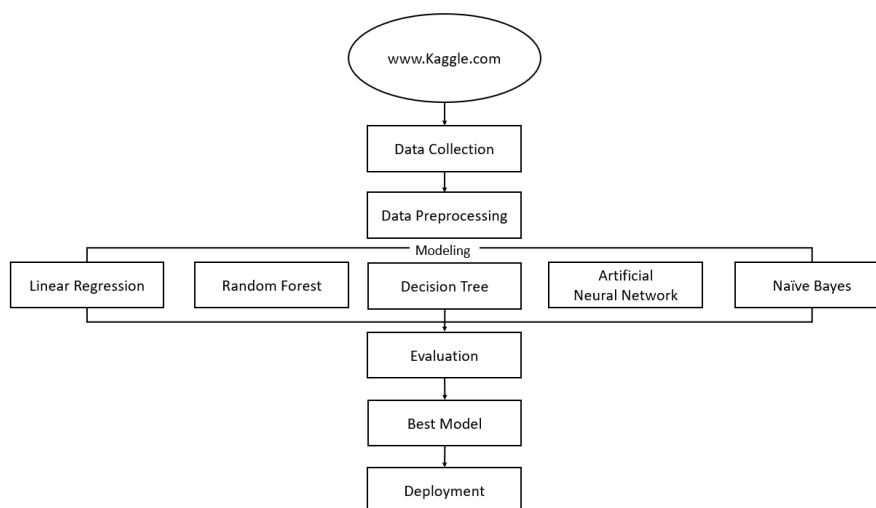
กฤตกนก ศรีพิมพ์สอ และกิตติพล วิแสง (กฤตกนก และกิตติพล, 2566) พัฒนาแบบจำลองสำหรับการพยากรณ์ผู้ป่วยโรคเบาหวานโดยใช้เทคนิคการทำเหมืองข้อมูล ผลการวิจัยพบว่าเทคนิคแรนดอมฟอเรส (Random Forest) ให้ค่าความถูกต้องในการทำนายผลเป็นโรค เบาหวานมากที่สุดที่อยู่ที่ 99.75% มีค่าความแม่นยำ (Precision) ที่ 98.50% ค่าความครบถ้วน (Recall) ได้ 98.50% ค่าวัดประสิทธิภาพโดยรวม (F-Measure) ได้ 98.50% และค่าเส้นกราฟ (ROC) ได้ 95.20% สามารถนำผลที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบการรักษาผู้ป่วยโรคเบาหวานต่อไปในอนาคต

ณัฐพล แสนคำ, ทิพวัลย์ แสนคำ, และธนากร ปุระรัมย์ (ณัฐพล, ทิพวัลย์ และธนากร, 2560) ได้พัฒนาระบบสนับสนุนทางการแพทย์สำหรับคัดกรองผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังโดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูลเปรียบเทียบประสิทธิภาพของอัลกอริทึมสำหรับทำนายโรคไตเรื้อรัง สรุปได้ว่า เทคนิค Random Forest ที่ใช้ชุดข้อมูลที่มีการเพิ่ม (Oversampling Data) มีประสิทธิภาพค่าความถูกต้อง (Accuracy) สูงที่สุดจากทุก แบบจำลองที่ค่า 97.29% ค่าความแม่นยำ (Precision) ที่ 95.76% และค่าวัดประสิทธิภาพโดยรวม (F-Measure) เท่ากับ 97.44% และนำเทคนิคเหมืองข้อมูลนี้มาพัฒนาเป็นแบบจำลองในการทำนายโรคไต ผลการประเมินประสิทธิภาพในการทำนายโรคไตของระบบพบว่าสามารถทำนายโรคไตของข้อมูลใหม่ ได้ถูกต้อง 95.71% ทั้งนี้ เทคนิคต่าง ๆ และแบบจำลองที่ได้พัฒนาขึ้นจะสามารถนำไปต่อยอด เพื่อพัฒนาระบบสนับสนุนทางการแพทย์ที่มีประสิทธิภาพในอนาคต

	เทคนิคการทำเหมืองข้อมูลที่ใช้ในวิจัย											ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัย			
	เทคนิค ฟอ เรสต์ แบบ สุ่ม	เทค นิค นา อึฟ เบย์	เทคนิค วิเคราะห์การ ถดถอย เชิงเส้น	เทคนิค โลจิสติก	เทคนิค ต้นไม้ ตัดสินใจ	เทคนิค โครงข่าย ประสาท เทียม	เทคนิค ซัพ พอร์ต เวกเทอ ร์แม ชชีน	เทคนิค เพอร์ เซ็ปตรอ น แบบ หลายชั้น	Sequential Minimal Optimization (SMO)	เค- เนียร์ เรสเน เบอร์	วิธีฐาน กฎ	ข้อมูล ส่วนตัว	ข้อมูล เกี่ยวข้องกับโรค	พฤติกรรม การใช้ ชีวิต	พฤติกรรม การกิน
สุภาพร บรรดาศักดิ์ และคณะ (2559)		X			X	X			X			X		X	
นพรัตน์ นนท์ศิริ และคณะ (2564)		X			X		X					X	X	X	
นงเยาว์ ใน อรุณ (2564)	X	X			X	X				X					
เบญจภาคี จงหนื่นไวย (2558)		X			X							X	X		
กฤตกนก ศรีพิมพ์สอ และกิตติ พล วิแสง (2566)	X	X		X	X			X							
ณัฐพล แสนคำ และคณะ (2560)	X				X										
สุรวัชร ศรี เปารยะ และสายชล สินสมบูรณ์ ทอง (2560)		X		X	X	X	X				X	X	X		
งานวิจัยนี้	X	X	X		X	X						X	X	X	X

วิธีดำเนินงาน

งานวิจัยนี้มีกรอบแนวคิดสำคัญเพื่อสร้างแบบจำลอง และเปรียบเทียบประสิทธิภาพของเทคนิคเหมืองข้อมูลที่ใช้สำหรับการสร้างการหาประสิทธิภาพแบบจำลองการทำนายระดับความอ่อนจากพฤติกรรมการกิน และสภาพร่างกาย เพื่อช่วยคัดกรองผู้ป่วยที่มีโอกาสเกิดโรคอ้วน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังตัวอย่างในภาพที่ 6 ได้แก่

ภาพที่ 6 : ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคคลจากประเทศเม็กซิโก เปรู และโคลัมเบีย โดยพิจารณาจากพฤติกรรมการกิน และสภาพร่างกาย จำนวน 2,111 คน

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการนำข้อมูลที่คัดเลือกมาวิเคราะห์ตามกระบวนการเหมืองข้อมูลของ CRISP-DM (Cross - Industry Standard Process for Data Mining) ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา (Business Understanding) ขั้นทำความเข้าใจ และรวบรวมข้อมูล ที่เกี่ยวข้อง (Data Understanding) ขั้นเตรียมข้อมูล (Data Preparation) ขั้นสร้างแบบจำลอง (Modeling) ขั้นประเมินวัดประสิทธิภาพของโมเดล (Evaluation) และขั้นนำผลลัพธ์ หรือองค์ความรู้ ที่ได้มาไปประยุกต์ใช้ (Deployment) (IBM, 2016)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ป่วย ได้แก่ เพศ อายุ ความสูง น้ำหนัก ประวัติการมีสมาชิกครอบครัวน้ำหนักเกิน การกินอาหารแคลอรีสูง ความถี่ในการกินผัก จำนวนมื้ออาหาร การกินอาหารระหว่างมื้ออาหาร การสูบบุหรี่ การดื่มน้ำ การติดตามแคลอรีทุกวัน การออกกำลังกาย การใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี การดื่มแอลกอฮอล์ บริการขนส่ง

ตัวแปรตาม คือ ผู้วิจัยได้กำหนดหน้าที่ให้กับคุณลักษณะที่ 17 ระดับโรคอ้วน (NObeyesdad) กำหนดหน้าที่เป็น “Label” หรือตัวแปรตาม (Dependent Variable) เพื่อระบุผลลัพธ์ของการพยากรณ์ระดับความอ่อนจากพฤติกรรมการกิน และสภาพร่างกาย

2. การทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูล (Data Understanding)

งานวิจัยนี้นำชุดข้อมูลการทำนายโรคระดับความอ้วนจากพฤติกรรมการกิน จำนวนข้อมูลทั้งหมด 2111 ชุดข้อมูล และ 17 คุณลักษณะ โดยอยู่ในรูปแบบไฟล์ CSV เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 : ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัย

No	Attribute	Description	Values	Type
1	Gender	เพศ (M = 50.59%, F = 49.41%)	M = ชาย, F = หญิง	Categorical
2	Age	อายุ (ค่าจริง)	ค่าจริง	Continuous
3	Height	ความสูง (ค่าจริง)	ค่าจริง	Continuous
4	Weight	น้ำหนัก (ค่าจริง)	ค่าจริง	Continuous
5	family_history _with_overweight	ประวัติการมีสมาชิกครอบครัวน้ำหนักเกิน (Yes = 81.76%, No = 18.24%)	Yes = ใช่, No = ไม่ใช่	Binary
6	FAVC	การกินอาหารแคลอรีสูง (Yes = 88.39%, No = 11.61%)	Yes = ใช่, No = ไม่ใช่	Binary
7	FCVC	ความถี่ในการกินผัก (ค่าจริง)	ค่าจริง	Integer
8	NCP	จำนวนมื้ออาหาร (ค่าจริง)	ค่าจริง	Continuous
9	CAEC	การกินอาหารระหว่างมื้ออาหาร (Always = 2.51%, Frequently = 11.46%, Sometimes = 83.61%, No = 2.42%)	Always = เป็นประจำ Frequently = บ่อยครั้ง Sometimes = บางครั้ง No = ไม่เลย	Categorical
10	SMOKE	การสูบบุหรี่ (Yes = 2.08%, No = 97.92%)	Yes = ใช่, No = ไม่ใช่	Binary
11	CH2O	การดื่มน้ำ (ค่าจริง)	ค่าจริง	Continuous
12	SCC	การติดตามแคลอรีทุกวัน (Yes = 4.55%, No = 95.45%)	Yes = ใช่, No = ไม่ใช่	Binary
13	FAF	การออกกำลังกาย (ค่าจริง)	ค่าจริง	Continuous
14	TUE	การใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี (ค่าจริง)	ค่าจริง	Integer
15	CALC	การดื่มแอลกอฮอล์ (Always = 0.05%, Frequently = 3.32%, Sometimes = 66.37%, No = 30.27%)	Always = เป็นประจำ Frequently = บ่อยครั้ง Sometimes = บางครั้ง No = ไม่เลย	Categorical

16	MTRANS	บริการขนส่ง(Automobile = 21.65%, Bike = 0.33%, Motorbike = 0.52%, Public_Transportation = 74.85%, Walking = 2.65%)	Automobile = รถยนต์ Bike = รถจักรยาน Motorbike = รถมอเตอร์ไซด์ Public_Transportation = ขนส่งสาธารณะ Walking = การเดิน	Categorical
17	NobeYesdad	ระดับโรคอ้วน (Insufficient_Weight = 12.88%, Normal_Weight = 13.60%, Obesity_Type_I = 16.63%, Obesity_Type_II = 14.07%, Obesity_Type_III= 15.35%, Overweight_Level_I = 13.74%, Overweight_Level_II = 13.74%)	Insufficient_Weight = น้ำหนัก ไม่เพียงพอ Normal_Weight = น้ำหนักปกติ Obesity_Type_I = โรคอ้วน ประเภทที่ 1 Obesity_Type_II = โรคอ้วน ประเภทที่ 2 Obesity_Type_III= โรคอ้วน ประเภทที่ 3 Overweight_Level_I = น้ำหนัก เกินระดับที่ 1 Overweight_Level_II = น้ำหนักเกินระดับที่ 2	Categorical

3. การเตรียมข้อมูล (Data Preparation)

ขั้นตอนเตรียมข้อมูลเป็นขั้นตอนที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพข้อมูลที่น่ามาใช้ แสดงถึงความเชื่อมั่นของข้อมูลก่อนจะนำไปสร้างแบบจำลองการพยากรณ์ในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้ทำการเตรียมข้อมูลกับชุดข้อมูลทั้งหมด 2 ขั้นตอนดังนี้

3.1 การคัดเลือกข้อมูล (Data Selection)

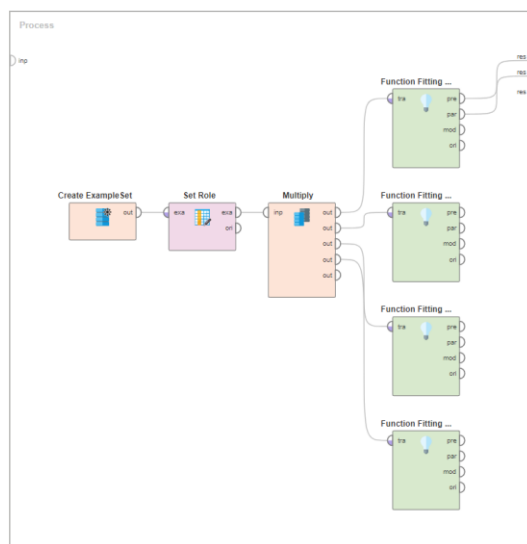
ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลทำให้เกิดการเป็นโรคอ้วน ผู้วิจัยจึงได้ทำการคัดเลือกตัวแปรจากชุดข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 1 จำนวน 17 คุณลักษณะ ประกอบด้วย 1. เพศ 2. อายุ 3. ความสูง 4. น้ำหนัก 5. ประวัติการมีสมาชิกครอบครัวน้ำหนักเกิน 6. การกินอาหารแคลอรีสูง 7. ความถี่ในการกินผัก 8. จำนวนมื้ออาหาร 9. การกินอาหารระหว่างมื้ออาหาร 10. การสูบบุหรี่ 11. การดื่มน้ำ 12. การติดตามแคลอรีทุกวัน 13. การออกกำลังกาย 14. การใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี 15. การดื่มแอลกอฮอล์ 16. บริการขนส่ง ซึ่งทั้ง 16 คุณลักษณะนี้จะทำหน้าที่เป็นตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

3.2 กำหนดหน้าที่ให้กับตัวแปร

ผู้วิจัยได้กำหนดหน้าที่ให้กับคุณลักษณะที่ 17 ระดับโรคอ้วน (NOBeyesdad) กำหนดหน้าที่เป็น “ป้าย” (Label) หรือตัวแปรตาม (Dependent Variable) เพื่อระบุผลลัพธ์ของการพยากรณ์ระดับความอ้วน จากพฤติกรรมการกิน และสภาพร่างกาย

4. การสร้างแบบจำลอง (Modeling)

ขั้นตอนนี้เป็นการสร้างแบบจำลอง ผู้วิจัยได้ใช้ WEKA และ RapidMiner Studio และชุดข้อมูลเป็นข้อมูลสำหรับการประมาณระดับโรคอ้วนในบุคคลจากประเทศเม็กซิโก เปรู และโคลัมเบีย โดยพิจารณาจากพฤติกรรม การกินและสภาพร่างกายของพวกเขา งานวิจัยนี้ได้ใช้เทคนิคการทำเหมืองข้อมูลที่หลากหลายเพื่อพยากรณ์ และเปรียบเทียบประสิทธิภาพของเทคนิคการทำเหมืองข้อมูล ซึ่งเทคนิคที่จะนำมาใช้ 5 เทคนิค ได้แก่ เทคนิคต้นไม้ ตัดสินใจ (Decision Tree) เทคนิคฟอเรสต์แบบสุ่ม (Random Forest) เทคนิคในกลุ่มโครงข่ายประสาทเทียม การถดถอยเชิงเส้น (linear regression) และเทคนิคนาอิวเบย์ (Naïve Bayes) เพื่อค้นหาค่าที่เหมาะสมที่สุด สำหรับชุดของพารามิเตอร์ในแต่ละแบบจำลอง

ภาพที่ 8 : ขั้นตอนการสร้างแบบจำลอง และการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับแบบจำลอง

โดยใช้โปรแกรม RapidMiner Studio

หมายเหตุ.จาก https://docs.rapidminer.com/latest/studio/operators/modeling/predictive/functions/function_fitting.html

5. การประเมินผล (Evaluation)

ผู้วิจัยทำการแบ่งชุดข้อมูลจำนวน 2 กลุ่ม ด้วยวิธีการ 10-fold cross validation โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 10 กลุ่มเท่า ๆ กัน เพื่อใช้สำหรับเป็นข้อมูลในการสอน และข้อมูลที่ใช้สำหรับการทดสอบแบบจำลอง และทำการทดสอบ ประสิทธิภาพของแบบจำลองด้วยค่าความแม่นยำ (Accuracy) ค่าประสิทธิภาพโดยรวม (F-measure) ค่าความไว (Sensitivity) ค่าจำเพาะ (Specificity) และค่าทำนายผลบวก (Positive predictive value) ดังสมการที่ 1-5 ดังนี้

5.1 ค่าความแม่นยำ (Accuracy) คือ ค่าที่แบบจำลองสามารถพยากรณ์ผู้ป่วยที่จะเกิดโรค และไม่เกิดโรคของ ข้อมูลทั้งหมดอย่างถูกต้อง ดังสมการที่ 1

$$\text{Accuracy} = \frac{TP+TN}{TP+TN+FP+FN} \quad (1)$$

5.2 ค่าประสิทธิภาพโดยรวม (F-measure) คือ ค่าที่กำเนิดจากการเปรียบเทียบโดย ค่า Precision และ ค่า Recall ในคลาสเป้าหมาย ดังสมการที่ 2-3

$$\text{F - measure คลาสเป้าหมาย YES} = \frac{(2 * \text{Precision(YES)} * \text{Recall(Yes)})}{\text{Precision(YES)} + \text{Recall(Yes)}} \quad (2)$$

$$\text{F - measure คลาสเป้าหมาย NO} = \frac{(2 * \text{Precision(YES)} * \text{Recall(Yes)})}{\text{Precision(YES)} + \text{Recall(Yes)}} \quad (3)$$

5.3 ค่าความไว (Sensitivity) คือ ค่าที่แบบจำลองที่สามารถนำไปพยากรณ์ข้อมูลของผู้ป่วยที่เกิดโรคได้ถูกต้องต่อผู้ป่วยที่เกิดเป็นโรคจริง ดังสมการที่ 4

$$\text{Sensitivity} = \frac{TP}{TP+FN} \quad (4)$$

5.4 ค่าจำเพาะ (Specificity) คือ ค่าที่แบบจำลองที่สามารถพยากรณ์ข้อมูลของผู้ป่วยที่ยังไม่เกิดโรคได้ถูกต้องต่อผู้ป่วยที่พยากรณ์สาเหตุเกิดโรค ดังสมการที่ 5

$$\text{Specificity} = \frac{TN}{TN+FP} \quad (5)$$

5.5 ค่าทำนายผลบวก (Positive predictive value) คือ ค่าของแบบจำลองที่ทำนายให้ถูกต้องคำนวณ จากจำนวนข้อมูลที่ทำนายถูกในคลาสนั้น จำนวนข้อมูลทั้งหมดที่ทำนายให้ผลลัพธ์เดียวกันในคลาสนั้น ดังสมการ ที่ 6-7

$$\text{PPV ของคลาสเป้าหมาย YES} = \frac{TP}{TP+FP} \quad (6)$$

$$\text{PPV ของคลาสเป้าหมาย NO} = \frac{TN}{TN+FP} \quad (7)$$

โดยที่ True Positive (TP) คือ ค่าคลาสของเป้าหมายคือ Yes และแบบพยากรณ์ว่า Yes
 False Negatives (FN) คือ ค่าคลาสของเป้าหมายคือ Yes และแบบพยากรณ์ว่า No
 True Negatives (TN) คือ ค่าคลาสของเป้าหมายคือ No และแบบพยากรณ์ว่า No
 False Positive (FP) คือ ค่าคลาสของเป้าหมายคือ No และแบบพยากรณ์ว่า Yes

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเพิ่มประสิทธิภาพของแบบจำลองการพยากรณ์โอกาสการเกิดโรคอ้วนด้วยวิธีการหาค่าที่เหมาะสมที่สุด (Optimization) ด้วยวิธีด้านวิวัฒนาการ (Evolutionary Algorithms) เพื่อค้นหาค่าที่เหมาะสมที่สุดสำหรับชุดของพารามิเตอร์ในแต่ละแบบจำลอง

6. การนำไปใช้งาน (Deployment)

เมื่อทำการวิเคราะห์ตามมาตรฐานในการทำเหมืองข้อมูล (CRISP-DM) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเทคนิคที่มีความเหมาะสมมากที่สุดในการสร้างแบบจำลองการทำนายระดับความอ้วนจากพฤติกรรมกรกิน และสภาพร่างกาย คือ เทคนิควิธี... ซึ่งจากผลลัพธ์ของการสร้างแบบจำลองนี้สามารถนำไปใช้สำหรับการพยากรณ์โอกาสการโรคอ้วน เพื่อช่วยในการคัดกรองผู้ป่วยเบื้องต้นก่อนถึงมือแพทย์ และการวางแผนรักษาเบื้องต้นจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญได้

ผลการดำเนินงาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตารางที่ [ที่]: [พิมพ์ชื่อตาราง]

[หัวตาราง]	[หัวตาราง]	[หัวตาราง]
[ข้อมูลตาราง]	[ข้อมูลตาราง]	[ข้อมูลตาราง]
[ข้อมูลตาราง]	[ข้อมูลตาราง]	[ข้อมูลตาราง]
[ข้อมูลตาราง]d	[ข้อมูลตาราง]	[ข้อมูลตาราง]

ที่มา:ชื่อผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์)(ถ้ามี)

รูปที่ [ที่]: [พิมพ์ชื่อภาพ]

ที่มา: ชื่อผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์)(ถ้ามี)

สรุป และอภิปรายผล

ข้อเสนอแนะ/งานวิจัยในอนาคต

ผลการวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้สามารถใช้ได้เฉพาะชุดข้อมูลที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาเท่านั้น หากมีผู้ที่สนใจศึกษาการสร้างแบบจำลองนี้สำหรับการทำนายระดับความอ้วนจากพฤติกรรมการกิน และสภาพร่างกายต่อไปในอนาคต ควรมีการใช้เทคนิคเหมือนข้อมูลอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากเทคนิคที่ผู้วิจัยได้ใช้ในงานครั้งนี้เพื่อนำไปสร้างแบบจำลองในการพยากรณ์ หรือเพิ่มตัวแปรอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อระดับความอ้วนที่ยังไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้ เช่น โรคประจำตัว ปัจจัยด้านความเครียด ปัจจัยด้านตัวกระตุ้นการรับประทานอาหาร (สารประสาทหลายประการ, ฮอร์โมน) ปัจจัยด้านสภาพสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐพล แสนคำ และคณะ. (2560). ระบบสนับสนุนทางการแพทย์สำหรับคัดกรองผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังโดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูล. วารสารวิชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, ปีที่ 15, 161-170
- กฤตกนก ศรีพิมพ์สอ และคณะ. (2566). การพยากรณ์โรคเบาหวานด้วยเทคนิคเหมืองข้อมูล. วารสารวิชาการ "การจัดการเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม", ปีที่ 10 ฉบับที่ 1, 52-63
- เบญจกัท จงหมื่นไวย. (2558). การเปรียบเทียบปัจจัยโรคประจำตัวผู้สูงอายุโดยใช้อัลกอริทึมการจัดกลุ่ม J48 และ Naïve Bayes: กรณีศึกษาสาธารณสุขสุโขทัยกลางนครราชสีมา. โครงการวิทยานิพนธ์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ, ปีที่ 1 ฉบับที่ 1, 43-51
- สุรวัชร ศรีเปารยะ และคณะ. (2560). การเปรียบเทียบประสิทธิภาพวิธีการจำแนกกลุ่มการเป็นโรคไตเรื้อรัง : กรณีศึกษาโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในประเทศอินเดีย. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, ปีที่ 25 ฉบับที่ 5, 840-853
- นงเยาว์ นอรุณ. (2564). การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของแบบจำลองการทำนายความเสี่ยงโรคหัวใจและหลอดเลือดโดยใช้อัลกอริทึมเหมืองข้อมูล. ไม่ปรากฏชื่อวารสาร, 138-147
- นพรัตน์ นนท์ศิริ และคณะ. (2564). การจำแนกข้อมูลเพื่อวินิจฉัยความเสี่ยงการเป็นโรคเบาหวานโดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูล. วิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, ปีที่ 33 ฉบับที่ 2, 538-547
- มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. (2559). งานประชุมวิชาการระดับชาติทาง ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ครั้งที่ 8. กระบี่ bedee-expert. (2566). โรคอ้วน สัญญาณอันตรายจุดเริ่มต้นของโรคร้ายอื่น ๆ. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2567, BeDee by BDMS: <https://www.bedee.com/articles/gen-med/obesity>
- ไทยรัฐ ออนไลน์. (2563). เมื่อ "โรคอ้วน" คุณถามคนทั้งโลก! สืบค้นเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2567, ไทยรัฐ: <https://www.thairath.co.th/lifestyle/woman/health/1971096>
- สุรีย์ ศิลาวัณษ์. (2565). "โรคอ้วน" กระทบเศรษฐกิจ 13.2% ของงบประมาณสาธารณสุขทั่วโลก. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2567, กรุงเทพธุรกิจ: <https://www.bangkokbiznews.com/social/991651>
- Reuters. (2566). ภายในปี 2035 คนครึ่งโลกจะมีภาวะน้ำหนักเกิน-โรคอ้วน. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2567, PPTV Online: <https://www.pptvhd36.com/health/news/2924>

สำนักสื่อสารความเสี่ยงฯ กรมควบคุมโรค. (2566).กรมควบคุมโรค ผลักดันคนไทยใส่ใจสุขภาพ ปรับเปลี่ยน
มุมมองลด “โรคอ้วน”.สืบค้นเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2567, สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรม
สุขภาพ: <https://ddc.moph.go.th/brc/news.php?news=32470&deptcode=brc>

วงการแพทย์. (2563).ตายเพราะอ้วนมากกว่าที่คิด.สืบค้นเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2567,วงการแพทย์พลัสมีเดีย:
<https://www.wongkarnpat.com/viewya.php?id=405>